ANNA VAN DEN BREEMER

DE SCHADUW VROUW

2025 Prometheus Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

© 2025 Anna van den Breemer
Omslagontwerp Prometheus
Omslagbeeld Graeme Montgomery/Trunk Archive
Foto auteur Mark Uyl
Zetwerk Mat-Zet bv
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5556 8

Voor Mia en Baran

DINSDAG

1

Het getjilp van de vogels klinkt dichtbij, alsof ze brutaal de kinderkamer zijn ingevlogen. Het tweede wat Sascha opmerkt is het opbollende gordijn. Lichtstralen vallen naar binnen en ze voelt een zomerbriesje langs haar blote benen met de stoppeltjes strijken – ze is tegenwoordig één brok achterstallig onderhoud.

Heeft ze het raam opengelaten? Nee, dat doet ze nooit, beducht voor insecten die haar slapende zoon zullen terroriseren, ondanks het kattenkruid dat ze in het bloembed onder zijn raam heeft geplant. Buiten wonen, zo vlak bij de IJssel, is ideaal – barbecueën tijdens lome avonden en voldoende speelruimte voor de kinderen – maar Victor en zij hebben niet gerekend op de aanwezigheid van die prikkende beesten.

Sascha loopt over het zachte tapijt in de richting van het bedje. Door de spijlen van het ledikant ziet ze het al, maar de aanblik is zo vreemd dat ze zichzelf een paar tellen voor de gek houdt. Ze zal Olivier optillen onder zijn oksels, zijn zweterige lijfje in de lichtblauwe slaapzak tegen zich aan drukken. Hem vragen naar zijn dromen. Er komt nooit een antwoord, natuurlijk niet, maar aan zijn lach kan zij zich opladen.

Ze kijkt naar de rimpels in het turquoise hoeslaken. Naar de kuil in het matras waar zijn hoofd zou moeten liggen.

De rand van het houten bed snijdt in haar buik als ze naar voren buigt. Tegen beter weten in grijpt ze de pinguïn die in de

hoek van het bed staat, alsof een dreumes zich daarachter kan verschuilen. Ze gooit het beest terug.

Ze komt omhoog en kijkt om zich heen. Bij de verwarming staat de schommelstoel waar ze hem de borst geeft, ernaast het kastje met kinderboeken, rechts van haar de commode. Op het aankleedkussen ligt een stapel hydrofiele doeken. Alles is zoals altijd, alleen hij ontbreekt.

'Olli?' Haar stem klinkt hoog. 'Olli!'

Ergens borrelt het besef dat het er nu op aankomt, al het andere is onbelangrijk. Ze moet snel handelen.

Kan hij uit bed zijn getuimeld? Ze manoeuvreert zich tussen de muur en het hoofdeinde en duwt met alle kracht. Ze zakt op haar knieën, legt haar wang op de grond om onder de lattenbodem te kijken. Stof dwarrelt over de parketvloer.

Bij haar oudste zoon werd Sascha voortdurend geplaagd door de irreële angst dat hij plotseling in staat zou zijn zichzelf op te trekken en uit het bed te klimmen. En dat zij dan was vergeten het traphekje dicht te doen. Bij de tweede word je minder voorzichtig. Roekeloos.

Kalm blijven, draagt ze zichzelf op. Denk na.

Ze trekt het gordijn opzij en voelt een golf van misselijkheid opkomen. Vanmorgen na het luchten van de slaapkamer heeft ze het raam dichtgedaan. Nu staat het open. Ze werpt een blik naar buiten. Wiens idee was het om hun zoon op de begane grond te laten slapen?

'Olli!' schreeuwt ze.

Bekende geluiden komen haar tegemoet. Het suizen van de auto's over de weg verderop, een smartlap op de radio van de bouwvaklui.

Opeens denkt ze aan de oppas. Lotte komt morgen zodat zij naar yogales kan. Heeft ze de dag misschien niet goed doorgegeven? Lotte is in het bezit van hun huissleutel, iets waar Victor

eerder op tegen was. 'Hoe goed kennen we haar? Heb je wel referenties gevraagd aan andere gezinnen?'

Sascha vond dat wantrouwen overdreven. Het kind is zeventien jaar oud en goudeerlijk, dat zag je direct aan haar helderblauwe ogen. Het geloof in de goedheid van het meisje en de daaropvolgende sleuteloverdracht kwamen ook voort uit eigenbelang. Zo kon Lotte zelf naar binnen en was het niet nodig dat Sascha elke keer haar sleutelbos achterliet. Het hele idee van een oppas is om zelf de handen vrij te hebben.

Dat moet het zijn: Lotte heeft Olli uit zijn bedje gehaald toen zij tijdens zijn dutje even lag te zonnen op het beschutte terras. Ze rent de gang op naar de keuken, op zoek naar haar telefoon.

Op de achtergrond klinkt geroezemoes. 'Hoe bedoel je, Olli is weg?'

'Hij ligt niet in zijn bed. Ik had hem erin gelegd voor zijn middagslaapje. Ik dacht dat jij misschien...'

Iets in Sascha's stem moet verontrustender zijn dan ze zelf doorheeft, want het meisje begint te huilen. 'Wat? Hij is weg? Wat... wat erg.'

'Ik wilde alleen weten of jij misschien met Olli bent gaan wandelen.'

'Nee, ik kom toch nooit op dinsdagmiddag. Dan heb ik les.'

'Dat is ook zo.' Vwo, vijfde klas. Ondertussen loopt Sascha naar de hal. De grijze kinderwagen staat op de vaste plek bij de kapstok. Op het zitgedeelte ligt een reservespeen.

'Moet ik komen?' vraagt Lotte.

'Nee, dat is niet nodig.' Het klinkt besluitvaardiger dan ze zich voelt. 'Het is waarschijnlijk niets.' Ze voelt de drang om de oppas gerust te stellen, ook omdat ze zo snel mogelijk wil ophangen. 'Misschien is Victor onverwacht thuisgekomen. Het komt goed, ik houd je op de hoogte.'

Ze drukt het gesprek weg. Haar handen zijn drijfnat, ze veegt ze af aan haar broek.

Vanmorgen, boven hun kommen yoghurt met fruit en muesli, vertelde Victor over zijn plannen voor die dag: overleg met de wethouder van Verkeer, lunch met een belangenclub voor ondernemers uit de stad, een handvol vergaderingen. Als lijsttrekker en fractievoorzitter van Eigen Belang in de gemeenteraad van Deventer heeft hij een bomvolle agenda. Zeker nu een landelijke politieke partij hem naar Den Haag wil halen.

Misschien ging een van de afspraken niet door, zodat hij even naar huis kon. Ze holt naar boven. Haar bruine haar is bijeengebonden in een slordige knot die driftig wiebelt op haar achterhoofd. Ze snelt langs de badkamer en het washok naar de grote slaapkamer.

'Schat, ben je hier? Heb jij Olli?'

Het netjes opgemaakte bed voelt als een vuistslag in haar gezicht. Ze loopt terug naar de gang en blijft onder aan de trap naar de zolder staan. Ze luistert of ze geluiden uit zijn werkkamer hoort. 'Hallo? Lieverd? Ben je thuis?' Haar hoofd bonkt.

De stilte besluipt haar als rook in een spookhuis, langzaam kringelend langs haar benen omhoog totdat ze bijna geen adem meer krijgt. Ze probeert haar telefoon te ontgrendelen. In haar haast toetst ze twee keer de verkeerde code in. 'Godverdomme.'

Victors telefoon gaat één keer over, twee keer. Dan neemt hij op.

'Ben je thuis geweest? Heb je Olli gepakt?' valt ze met de deur in huis.

'Ik ben op het gemeentehuis, dat heb ik je verteld.'

'Olli is weg.' Snel vertelt ze wat er aan de hand is.

'Hoezo ligt hij niet in zijn bedje? Waar heb je het over? Jij bent toch gewoon thuis?'

‘Toen hij sliep, ben ik naar buiten gegaan met een boek. Dat gaat altijd goed...’ Ze hoort de twijfel in haar stem. Hoe laat is het eigenlijk? Ze drukt op de speakerfunctie en kijkt naar de tijd op haar telefoon. Kwart voor twee. De tijd waarop hun zoon normaal gesproken van zich laat horen.

‘Heb je overal gekeken?’

‘Ja, natuurlijk. En ik heb Lotte gebeld, maar zij is vandaag op school.’ Haar keel voelt kurkdroog.

‘Mijn moeder?’ oppert hij. ‘Misschien is zij langsgekomen? Wacht, ik bel haar direct.’

Twee minuten lang blijft Sascha doodstil onder aan de trap staan. In het zwarte schermpje ziet ze haar eigen strakke gezicht weerspiegeld.

‘Mijn moeder is bij mijn broer, Olli is daar niet. Ze komt naar ons toe,’ zegt Victor als hij haar terugbelt. Ze hoort hoe hij instructies blaft naar iemand op de achtergrond. Iets over een afspraak die moet worden afgezegd. En dat hij de politie gaat bellen.

In crisissituaties heb je aan haar een goede, dat heeft Sascha zichzelf altijd wijsgemaakt. Zoals die keer dat ze getuige was van een verkeersongeluk waarbij een jongen door de lucht vloog en over het asfalt stuiterde. Hij droeg geen helm en onder zijn hoofd vormde zich een plas bloed. Voorbijgangers keken toe met een hand voor de mond, die universele beweging van ontsteltenis, zíj belde 112 en liep kalm naar het straatbordje om het juiste kruispunt door te geven. Toen ging het niet om haar eigen kind.

Adem in, adem uit.

Het is een doodgewone zomermiddag, probeert ze zichzelf voor te houden, straks zal blijken dat het op een misverstand berust. In haar hoofd hoort ze de geruststellende stem van haar vriendin en achterbuurvrouw Nanja, die gelooft in de kracht van

manifesteren. *Blijf positief. Het komt goed.* Overtuigingen zijn ongelofelijk krachtig, zegt ze altijd, daarmee creëer je je eigen werkelijkheid. Straks zal ze Olli weer in haar armen sluiten.

Maar het is te laat. Ze is al een paar passen van het pad afgedwaald en hopeloos verstrikt geraakt in het woud van duistere gedachten. *Iemand heeft mijn kind meegenomen.*

De paniek golft omhoog, vanuit de plek waar ze haar zoon acht maanden en twee weken heeft gedragen. Een kreet ontsnapt aan haar mond. Ze voelt hoe het ontbijt en de courgettesoep omhoogkomen. Net op tijd haalt ze de wastafel in de badkamer.

2

Ik stap bijna in de auto. De politie komt er ook aan, appt Victor.

Sascha legt haar telefoon op de trap. Terug in Oliviers slaapkamer rukt ze de deur van de witte kledingkast open. Bukt om op de laagste planken te kijken, waar ze in vacuüm gezogen plastic zakken de kinderkleren bewaart die te klein zijn geworden. Het is onlogisch om hier te kijken, maar ze doet het toch. Ze moet iets over het hoofd hebben gezien.

In een heldere flits ziet ze Olivier voor zich, met zijn bolle wangen. Hoe hij de broccolistronken tot moes knijpt in zijn vuistjes en vervolgens gulzig naar binnen werkt. Meer dan ooit wil ze haar neus in zijn nek begraven, zijn geur opsnuiven, in hem verdwijnen.

'Olli, waar ben je?' fluistert ze.

Een windvlaag blaast het gordijn naar binnen. Ze loopt erheen en sluit het raam.

Haar oog valt op het groene knipperende lampje van de babyfoon. De monitor in de huiskamer stond vandaag niet aan. Ze moet zich beheersen om niet keihard te gaan gillen.

Ze rent de hal door, duwt de jassen in de ingebouwde garderobekast opzij, de lege ijzeren hangers klingelen.

Hijgend holt ze de trap op en inspecteert de kamers. Het slaat nergens op. De kleine man kan nog niet zelfstandig naar boven. Toch moet ze overal kijken. Dit is haar schuld, zij moest zo nodig op het terras gaan liggen.

In de badkamer stapt ze over de vochtige handdoeken die Victor na zijn douchebeurt heeft laten liggen. De geur van lavendel en Zwitsal. Naast het bad staat de emmer met gele badeendjes. Ze propt haar vuist in haar mond en bijt op haar knokkels. Waarom moest ze zo nodig in de zon gaan zitten? Uitrusten. Bijkomen. Waarvan?

'De hele dag bij de kinderen zijn is zwaarder dan een dag werken,' snauwt ze wel eens als Victor een opmerking maakt over de rommel in huis, en waarom ze de spullen niet op hun plek teruglegt. Ze is toch de hele dag thuis?

Zij kan het weten, want ze heeft het beide gedaan: een voltijdbaan als journalist bij de krant en fulltimemoeder. Na de geboorte van Louis, hun oudste van zes jaar, is ze anderhalf jaar thuisgebleven om voor hem te zorgen, en ook bij Olivier neemt ze de tijd. Aanvankelijk voelde ze pure opluchting dat ze voorlopig niet terug hoefde naar haar werk. Een paar ballen minder hoog te houden naast het drukke gezinsleven. Het was beter voor haar gezondheid om het rustig aan te doen, dat vond Victor ook. Haar baan liep niet weg. Mocht ze het willen, dan zou ze morgen aan de slag kunnen. Of volgende week. Die keuze schoof ze telkens voor zich uit.

Ze staart naar zichzelf in de spiegel. Naar haar bleke gezicht onder de slordige pony die ze zelf met de keukenschaar knipte in een gekke bui. Met vlakke hand haalt ze uit. De pijnscheut voelt lekker. Ze verdient het. Ze is een slechte moeder.

Victor weet niet dat ze dit vaker doet. Haar lelijke kanten houdt ze voor hem verborgen. Bij de kinderen lukt dat minder goed, want die zijn er altijd. Laatst zag ze hoe Louis haar nadeed.

'Ik ben stom en dom,' zei hij toen hij een glas melk omgooide. En hij sloeg zichzelf in het gezicht. 's Avonds in bed kromp ze ineen toen ze eraan terugdacht. Welk voorbeeld gaf ze hem?

Maar, zo stelde ze zichzelf gerust, het was beter dat de woede zich tegen haarzelf keerde, niet tegen de kinderen.

Haar hart bonst in haar oren als ze de trap afloopt, de woonkamer in. De zurige smaak zit nog steeds in haar mond.

Door de openstaande deuren kijkt ze beschaamd naar de tuinstoel op het terras. Was ze in slaap gevallen? Ze kan het zich niet goed herinneren. De stenen branden onder haar blote voeten als ze de pen en het aantekenboekje bijeengrist en binnen in de lade van het witte tv-meubel stopt. Niemand hoeft te weten wat ze heeft opgeschreven.

Opnieuw loopt ze naar buiten. Het gras voelt koel.

Vorige week vierden ze hier Oliviers eerste verjaardag en het hele gezelschap klapte en juichte bij de onvaste stapjes die hij in de kring zette, zijn armen gespreid om in evenwicht te blijven. Is hij toch zelf uit bed geklommen? Ze moet die mogelijkheid openhouden. Meteen doemt het beeld op van het vennetje verderop en de dikke laag kroos waaronder van alles verborgen kan liggen. Dan denkt ze aan zijn slaapzak. Daar zou hij zich nooit uit kunnen wurmen. De fout verontrust haar, ze is niet scherp. Ze moet logisch nadenken. Nog een paar minuten tot Victor er is.

In de Sisterhood-groepsapp stuurt ze een berichtje. Ik ben Olivier kwijt. Hij lag te slapen en nu is hij weg. Heeft iemand iets gezien? Ze tikt op het icoontje van de groep. Een vrouw in een gewaad met achter zich de volle maan.

Een bromvlieg zoemt rakelings langs haar hoofd. Wat kan ze doen? Ze wrijft over haar slapen, alsof ze er verstandige gedachten in kan masseren. Rechts kijkt ze de tuin van de buren in. *Alain.* Ze weet dat haar buurman om twee uur een afspraak had bij de huisarts, bij hem kan ze niet terecht.

Aan de linkerzijde snijdt een natuurstenen muur hen af van de buitenwereld. Daarachter ligt een weiland, waar later nieuwe

huizen komen. 'Ik wil privacy,' heeft Victor gezegd. Zijn leven wijdde hij aan de publieke zaak en daarom wenste hij thuis de wereld op afstand houden. Hij vond het maar niets dat nummer 28 – zo noemde hij Alain en Monique steevast – bij hen naar binnen kon kijken. Sascha vond dat hij zich aanstelde. Tussen de twee vrijstaande huizen lag minstens tien meter. De tuinen grensden dan wel aan elkaar, maar ze was druk bezig met begroeiing die wat beslotenheid zou bieden. 'Planten hebben tijd nodig,' zei ze steeds. Onder aan de palen die ze in de aarde had laten zetten, kroop jonge klimop hoopvol omhoog.

Hij doet het huis, zij de tuin. Dat is de afspraak. Ze draait zich om. Hun villa is een architectonisch hoogstandje van hout met grote ramen. Hoe kon hun zoon verdwijnen uit een glazen paleis?

Ruim een jaar geleden werd hun droomhuis in de Tuinen van Zandweerd opgeleverd. De nieuwe wijk bleek enorm gewild, vooral bij jonge gezinnen: groen, duurzaam, net buiten de stad en met een prachtig uitzicht op de IJssel. Maar het was ook een vreemd experiment, door de mix van rommelige tiny houses, met hun alternatieve bewoners, en de strakke luxevilla's in Scandinavische stijl waar bij de bouw kosten noch moeite gespaard waren. Mensen hadden zich massaal ingeschreven voor de kavels, waarna een loting plaatsvond. Victor verzekerde haar dat hun gunstige uitslag niets te maken had met zijn contacten bij de gemeente. 'Ik ben te ambitieus voor vriendjespolitiek,' zei hij. Nooit zou hij iets doen wat zijn zorgvuldig uitgestippelde carrière in gevaar bracht.

Ze rent langs het huis naar de voorkant. Op de zandweg blijft ze staan. Het voelt alsof haar schedel uit elkaar barst.

'Help! Mijn kind is weg!'

Haar geschreeuw snijdt door de lome middaglucht. Hun paradijs ligt in niemandsland. Ze blaast een zweterige pluk haar uit

haar gezicht en kijkt om zich heen. De strakblauwe hemel. Benzine. Het geluid van een elektrische zaag. De vrachtwagen die langsrijdt laat een stofwolk achter.

Nog steeds geen reactie in de groepsapp. Waar is iedereen? Ze wil naar Nanja. Flamboyante, maar verstandige Nanja.

Als ze zich omdraait, ziet ze hoe een politieauto vanaf de Rembrandtkade de afslag neemt. Ze brengt haar handen boven haar hoofd en begint te zwaaien.